

УЧЕБНА ПРОГРАМА

PS 504

ПСИХОЛОГИЯ НА АНОМАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Приета: Прот. № 47 от 4.10.2012 г.

Лектор: Гл.ас. д-р Генчо Вълчев

АНОТАЦИЯ

Учебният курс „Психология на анормалното развитие” е предназначен и адаптиран за студенти от магистърската програма „Социално консултиране и психология”. В съдържателен и структурен аспект дисциплината е базирана на принципите: 1)Осигуряване на естествена приемственост между придобитата подготовка в степен “бакалавър” и подготовката по магистърската програма; 2)Осигуряване на интердисциплинарни връзки с другите учебни курсове в магистърската програма; 3)Профилиране и задълбочаване на подготовката в съответствие с придобитите компетентности от бакалавърската програма (като предпоставка) и с образователната стратегия на магистърската програма (като тенденция); 4)Разширяване и надграждане на теоретичната и специализираната подготовка чрез овладяване на специфични знания и компетентности.

В съдържателен аспект акцентите са ориентирани към:

- базисни знания за психологията на анормалното развитие като самостоятелна научна област и в контекста на психологическите и социални науки;
- теоретични знания и практически умения за планиране и провеждане на диагностична процедура и оценка на лица с психофизически отклонения, за създаване на клинично-психологическата характеристика на конкретен случай;
- знания за диференциалните психологически характеристики на субкатегориите лица с психофизически отклонения;
- психосоциалните аспекти на социалното функциониране на лицата с психически и физически отклонения.

В структурно отношение учебната програма е изградена от шест тематични модула с фиксирана субструктура, свързани в логическа последователност, съобразно стратегическите цели на учебната дисциплина в контекста на цялостната магистърска програма.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основна цел на този курс е студентите да добият знания за особеностите и спецификите на психическото развитие на лицата с психофизически увреждания и умения за: познаване и ползване на данните от техните медико-психологически характеристики; за самостоятелно планиране и провеждане на диагностична процедура и оценка на лица с психофизически отклонения и създаване на клинично-психологическата характеристика. Това ще обогати тяхната професионална компетентност и ще допринесе за личностната им и професионална им асертивност и мотивация за работа.

Непосредствените цели на дисциплината "Психология на аномалното развитие" са:

1. Да се добият общи и конкретни теоретични познания по следните проблеми:

- предмет, обект, структура на психологията на аномалното развитие като наука; понятийна и терминологична система;
- психология на аномалното развитие сред другите науки;
- особености на психическо развитие на лицата с психофизически отклонения
- психологически характеристики на субкатегиите лица с психофизически отклонения;
- психосоциални аспекти на проблемите в социалното функциониране на лицата с психически и физически отклонения.

2. Да се формират практически умения за:

- оценка на ресурса на деца и възрастни с психофизически отклонения;
- създаване на клинично-психологическата характеристика на лица с психофизически отклонения;
- работа със специализирана документация;
- планиране и организация на социализиращ процес, съобразно индивидуалните клинично-психологическата характеристика на лицата с психофизически отклонения.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината „Психология на аномалното развитие“ се изучава като теоретико – приложна и предполага предшестващи познания по обща психология, психология на развитието, клинична психология, психология на общуването, психодиагностика, социална психология, изследователски методи в социалната работа. Необходими са и знания за технологиите на оценяване на приоритетите на социализиращия процес, както и ефективността от диагностика и обратна връзка с потребителя на социалната услуга.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Детска и юношеска психология	задължителна	6	-	-	-	-	30	-	30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Психология на анормалното развитие като наука

- Предмет, обект, структура;
- Основни понятия.

Тема 2. Локализация и място в системата на науките

- Място на Психология на анормалното развитие сред другите науки;
- Генезис и еволюция на Психология на анормалното развитие като обособена научна област.

Тема 3. Психическо развитие на лицата с психофизически отклонения

- Норма и патология. Показатели за идентификация на отклоненията и дефицитите;
- Класификация на отклоненията и дефицитите. Показатели и критерии за диференциация на субкатегиите.

Тема 4. Диагностика и оценка на лица с психофизически отклонения

- Основни принципи на диагностиката на лицата с психофизически отклонения. Същност и структура на клинично-психологическата характеристика;
- Структуриране на клинично-психологическата характеристика.

Тема 5. Психологическа характеристика на субкатегиите лица с психофизически отклонения

- Психологическа характеристика на лицата с нарушения на слуха;
- Психологическа характеристика на лицата с нарушения на зрението;
- Психологическа характеристика на лицата с ментална ретардация;
- Психологическа характеристика на лицата с езикови и говорни нарушения;
- Психологическа характеристика на лицата с двигателни нарушения;
- Психологическа характеристика на лицата със задръжки на психическото развитие;
- Психологическа характеристика на лица с аутизъм;
- Психическо развитие на лицата с комплексни аномалии (мултиплени отклонения).

Тема 6. Психосоциални аспекти на социалното функциониране на лицата с психически и физически отклонения

- Проблеми на социалната и образователна адаптация на деца с дефицитарно развитие;
- Проблеми на социалното включване и професионалната реализация на възрастни с психофизически отклонения.

КУРСОВА ЗАДАЧА

1. По време на занятия студентите разработват индивидуално и в екип:

- оценка на ресурса и психологическа характеристика на лица с психофизически отклонения;

- програма за социална рехабилитация лица с психофизически отклонения.

2. Всеки студент разработва самостоятелно задание и докладва резултатите от него.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент се оценява с текуща оценка и оценка от семестриален изпит. При оформянето на **окончателната оценка** освен резултата от семестриалния изпит се има пред вид и текущата оценка. Текущата оценка се формира на базата на участие в лекциите и упражненията, на разработената курсова задача и от изпълнението на задачите за самостоятелна работа.

Семестриалният изпит е по конспект – писмено се развиват два въпроса, устно се събеседва по тях с допълнителни, уточняващи въпроси.

Предлага се избор на явяването на изпит – вместо писмен изпит се разработва задание, включващо оценка и програма за социализация по три реални случая на хора с увреждания и от различна възраст. Защитава се пред курса.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Блум, Р. Позитивна психология, Фарма, 2011
2. Гецфелд, А. Анормална психология. Изток-Запад, 2011
3. Крейгхед, У.Е., Немероф, Ч. Енциклопедия по психология и поведенческа наука, НИ, 2008
4. Караджова, К. Алтернативни средства за въздействие при деца с умствена изостаналост, К.Охридски, 2009
5. Караджова, К. Детерминанти на интегрираното обучение при деца с интелектуална недостатъчност, К.Охридски, 2010
6. Леви, Л. Когнитивна психология, Парадигма, С., 2006
7. Матанова, В. Сборник по клинична и консултативна психология, Стено, 2012
8. Матанова, В. Психология на анормалното развитие, Софи-Р, 2003
9. Матанова, В. Аутизъм, София-Р, 2008
10. Милиев, Д. Психология на анормалното развитие, ЮЗУ»Н.Рилски», Бл-град, 2009
11. Николов, П. Психология на саморазвитието, ЮЗУ»Н.Рилски», Бл-град, 2010
12. Попов, Г. Обща и клинична психопатология, Стено, 2010
13. Стаматов, Р. Детска психология, Хермес, 2012
14. Стърнбърг, Р. Когнитивна психология, Изток-Запад, 2012
15. Стоянова, С. Експериментална психология, ЮЗУ»Н.Рилски», Бл-град, 2011
16. Успенски, П. Психология на човешките еволюционни възможности, Хелиопол, 2009